

Staat van de Wijk

Wijkraad Lombardijen

Gemeente
Rotterdam

Inleiding

Sinds 2 november 2021 is de verordening op de Wijkraden 2022 van kracht. Met het nieuwe bestuursmodel krijgen de wijken meer zeggenschap over de inzet van middelen en de opgaven in de wijk. Om te bepalen welke opgaven er spelen, is er onder andere inzicht nodig in hoe de 39 wijken van Rotterdam eraan toe zijn. Elke wijk is namelijk uniek en kent haar eigen uitdagingen, sterktes en zwaktes. Met de Staat van de Wijk zet de gemeente een eerste stap om het gesprek over de wijk met de wijkraad en de wijk zelf te voeren.

Deze versie van de Staat van de Wijk is gebaseerd op een combinatie van data over de wijk en de inzichten van experts en wijkprofessionals werkzaam bij de gemeente Rotterdam. Het product zelf is nog niet af. Daarom is dit nog versie 1.0. De Staat van de Wijk moet namelijk nog worden verrijkt door de gesprekken die gaan worden gevoerd met de wijkraad, de wijk en haar inwoners. Door deze werkwijze ontstaat er een gedeeld beeld van de wijk waar iedereen zich in kan herkennen.

De Staat van de Wijk gaat landen in het wijkakkoord. Het document waarin de wijkraden, samen met de gemeente en andere belangrijke wijkpartners afspraken maken over welke opgaven in de wijk belangrijk zijn.

Wijktypering

Elke wijk heeft eigen unieke kenmerken, geschiedenis, ligging en sfeer. Deze worden kort weergegeven in de Wijktypering. Bovendien wordt er teruggeblikt op vorige wijkagenda's, de uitdagingen en successen.

Wijkkaart Lombardijen

Lombardijen

De wijk Lombardijen is één van de zuidelijke tuinsteden van Rotterdam. Centraal ligt het Spinozapark. Daaromheen liggen vier verschillende buurten; Zeno/Plato, Karl Marx, Molière en Homerus. Station Lombardijen ligt aan de spoorlijn Rotterdam – Dordrecht.

Er wonen ongeveer 14.000 mensen, waarvan 47,5% bestaat uit éénpersoons-huishoudens, 14,2% uit éénouder-huishouden en circa 40% ouder is dan 50 jaar. De wijk telt voornamelijk laagbouw (rijtjeswoningen) en flatwoningen. 48 % van de woningen is woningcorporatie bezit. Deze woningen liggen voor het allergrootste deel in de Molière- en Homerusbuurt. Zoals in veel corporatiebezit is ook hier in de loop der jaren een concentratie van kwetsbare bewoners ontstaan. Opvallende zaken hierbij zijn het hoge percentage inwoners met een licht verstandelijke beperking, taalproblemen en/of een laag besteedbaar inkomen

De ruime opzet van de wijk met veel openbare ruimte oogt sleets. De wijk kent veel

Versie: 1.0

voorzieningen, van scholen, speeltuinen, kinderboerderij tot winkels. Een aantal scholen zijn bedoeld voor een specifieke doelgroep die uit een groot verzorgingsgebied komen. Leerlingenvervoer per busjes is dan ook een bekend fenomeen in Lombardijen. Veel van de corporatiewoningen zijn gebouwd in de jaren '60 en zijn inmiddels aan verbetering of vervanging toe. In 2022 is de bouw van Tuinbuurt Vrijlandt gestart.

Terugblik 2018-2022

In de wijkagenda van 2014 zijn 5 doelen opgenomen. Terugkijkend zijn er pluspunten en minpunten (of nieuwe aandachtspunten) te benoemen.

1. *Thuisbasis op orde*

- + Pilot LNZV (lokaal netwerk zorg en veilig) gestart
- + Veel bewoners toegeleid naar passende ondersteuning.
- Beoordeling kwaliteit van leven gedaald.

2. *Stimulerend opvoed- en leerklimaat.*

- + Meer jongeren in beeld door Welzijnspartner en JOZ.
- Integrale wijkprogrammering onvoldoende tot stand gekomen.

3. *Thuis blijven in Lombardijen*

- + Meer aanbod op gebied van tegengaan sociaal isolement en gezondheid/vitaliteit.
- Weerbaarheid ouderen vraagt aandacht.

4. *Thuis voelen in Lombardijen*

- + Cameratoezicht wordt gerealiseerd.
- + alcoholverbodsgebied uitgebreid.
- Imago en beleving Lombardijen niet verbeterd (eerder verslechterd).

5. *Prettig wonen in Lombardijen*

- + Parlando opgeleverd.
- + Bouw van Vrijlandt gestart.
- + Woningverbetering in de Molièrebuurt (west) door geactiveerde VvE's en verduurzaming.
- Woonbeleving en beleving openbare ruimte gedaald.

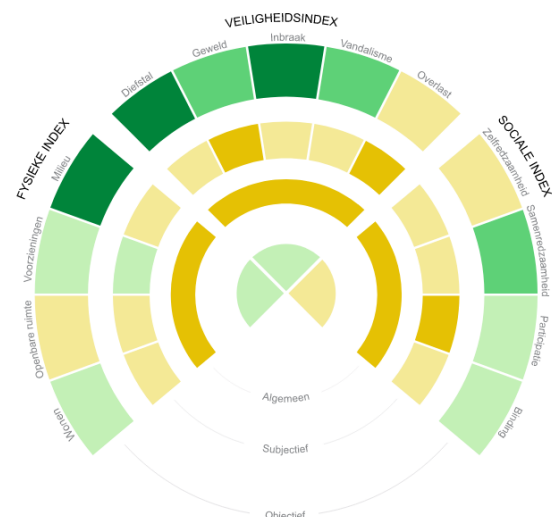

Staat van de Wijk

De Staat van de Wijk beschrijft de huidige (woon)situatie van de 39 wijkraadswijken van Rotterdam. Het wijkprofiel is het uitgangspunt voor de informatie in de staat van de wijk. De informatie van het wijkprofiel wordt aangevuld en geduid met een combinatie van data, ervaringen en signalen vanuit de gemeentelijke organisatie en professionals werkzaam in de wijken. Zo ontstaat een overzichtelijk beeld van de wijk, met ruimte voor de unieke identiteit van de wijk.

Lombardijen

Wijkprofiel Lombardijen

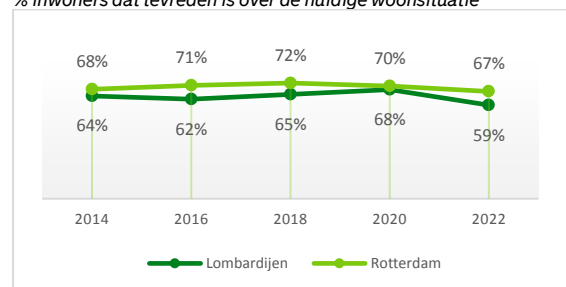
Bevolking

- In Lombardijen wonen 14.308 mensen.
- 49% van de inwoners van Lombardijen heeft een niet-westerse migratie achtergrond. 39% van de inwoners heeft geen migratieachtergrond.
- De leeftijdsamenstelling van Lombardijen komt relatief goed overeen met het gemiddelde van Rotterdam.
- Lombardijen telt percentueel iets meer eenoudergezinnen dan het stedelijk gemiddelde (15%, Rotterdam: 11%) en iets minder paren zonder kinderen (18%, Rotterdam: 21%).

Fysiek (Woningen, openbare ruimte en voorzieningen)

- In Lombardijen is er percentueel iets meer sociale huur te vinden (48%, Rotterdam: 43%) en meer woningen van eigenaar-bewoners (29%, Rotterdam: 33%). De meeste sociale woningvoorraad staat in de Homerus- en Molièrebuurt.
- Het percentage kwetsbare meergezinswoningen (36%) ligt hoger dan het gemiddelde in Rotterdam (23%).
- Cijfers over fysiek illustreren vooral dat Lombardijen een zeer kwetsbare wijk is geworden. 59% van de inwoners is tevreden over de huidige woonsituatie. Dat is inclusief woning, buurt, mensen en voorzieningen. De woonbeleving in Lombardijen is in 2022 gedaald van 103 naar 67. De verhuisgeneigdheid is hoger geworden (van 20% naar 30%, Rotterdam: 22%). Lombardijen scoort met alle drie de indexen bij de 10 'laagst scorende wijken'.

% inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie

- De tevredenheid over het aanbod van voorzieningen in de wijk ligt net onder het Rotterdams gemiddelde (98, Rotterdam: 106). 44% van de inwoners is tevreden met het totale aanbod van voorzieningen. In 2020 was dit nog 54%.
- Inwoners zien graag wat meer binnensportvoorzieningen, sportvelden en parkeermogelijkheden.
- Als het gaat om de openbare ruimte, vallen de lage scores voor groen en heel op.
- Inwoners ervaren veel overlast van rommel op straat en vuil naast de container. Men geeft aan meer dan in 2020 overlast te ervaren van vernieling (bushokjes, trambahokjes, straatmeubilair).

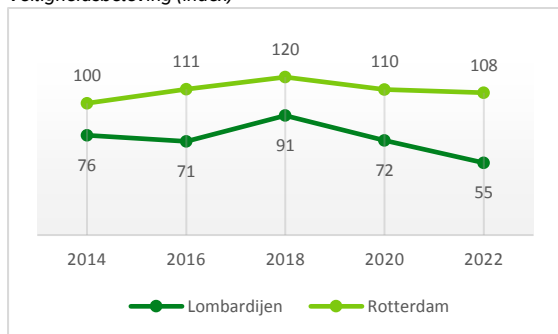

- Inwoners van Lombardijen zijn ook minder tevreden over de veiligheid en onderhoud van de stoepen en trottoirs. De objectieve scores voor groen en heel ondersteunen de meningen van de bewoners.
- Verkeersoverlast is ook een aandachtspunt in Lombardijen. Zo ervaart 36% van de inwoners overlast van agressief verkeersgedrag (Rotterdam: 35%) en 57% van de inwoners zegt dat er vaak te hard gereden wordt in de buurt (Rotterdam: 56%). Het aantal verkeersongelukken ligt tegen het stedelijk gemiddelde aan (Rotterdam: 12%, Lombardijen 11%).
- Op het gebied van milieu scoort Lombardijen objectief beter dan Rotterdam. Bewoners ervaren dit echter niet zo. Dat ligt vooral aan de toegenomen geluidsoverlast die bewoners ervaren van verkeer en wateroverlast.

Veiligheid

- De algemene veiligheidsbeleving in Lombardijen is 55 en ligt daarmee onder het Rotterdams gemiddelde (108). De veiligheidsbeleving is sinds 2018 al aan het dalen.

Veiligheidsbeleving (index)

- Vooral overlast en geweld(sdelicten) worden als buurtprobleem ervaren. Inwoners ervaren vooral overlast door jongeren (19%, Rotterdam: 14%), overlast door drugs (15%, Rotterdam: 12%) en overlast door omwonenden (16%, Rotterdam: 12%).
- Het Wijkprofiel laat zien dat op sommige punten de objectieve situatie

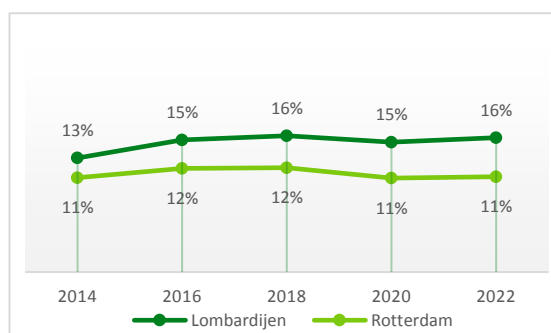
verschilt van de ervaring van inwoners. Zo zijn het aantal inbraken in woningen significant gedaald, maar zien inwoners dit nog steeds vaak al een buurtprobleem.

- Ook als het gaat om diefstal, scoort Lombardijen goed. Echter zien inwoners diefstal nog steeds als buurtprobleem. Het gaat dan vooral om het stelen van fietsen en diefstal uit de auto.

Werk & Inkomen

- Het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen in Lombardijen is €24.600 (Rotterdam: 29.000).
- Het percentage huishoudens met een bijstandsuitkering (16%¹) ligt boven het Rotterdams gemiddelde (11%).
- Lombardijen kent percentueel meer bewoners met schulddienstverlening (1,1%) dan gemiddeld in de stad (0,8%).

% huishoudens met een bijstandsuitkering

Sociaal

- Het percentage jongeren met een startkwalificatie (43,7%) ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (62,6%). Het percentage voortijdige schoolverlaters ligt net onder het stedelijk gemiddelde (2,4%, Rotterdam: 2,5%).
- De cijfers op sociaal vlak geven aan dat Lombardijen een zeer kwetsbare wijk is geworden. 72% van de inwoners is tevreden met de kwaliteit van hun leven. Dit is gedaald ten opzichte van 2020 (77%). Het algemene oordeel over de kwaliteit van het leven is 62. Dit ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (93).

¹ In het Wijkprofiel wordt het percentage inwoners dat een bijstandsuitkering heeft op huishoudensniveau gemeten. Daarom kan

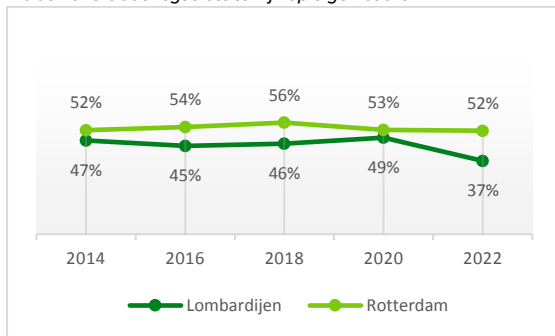
het percentage dat hier wordt gerapporteerd en geduid afwijken van de cijfers die cluster Werk & Inkomen rapporteert.

Deze score is gedaald ten opzichte van 2020 (91).

- Qua zelfredzaamheid geven inwoners aan weinig controle te hebben, belangrijke dingen niet te kunnen oplossen. Er is een taalachterstand in de wijk: 21% van de inwoners zeggen moeite te hebben met het spreken van Nederlands, 22% met een lezen van Nederlands en 24 met het schrijven van Nederlands. Er is minder contact met elkaar in de wijk.
- Gezien het grote verschil tussen de buurten kan verondersteld worden dat de cijfers in de Homerus- en Molièrebuurt, de buurten met de sociale woningvoorraad, het laagst zijn.
- Op het gebied van samenredzaamheid gaat het vooral om omgang met elkaar in de buurt, elkaar kennen en elkaar helpen. Ook het oordeel over meedoen in de samenleving en de verbondenheid met de eigen buurt zijn sterk gedaald.
- 37% van de inwoners zegt trots te zijn op de eigen buurt. 36% zegt zich verbonden te voelen met de buurt. Deze cijfers zijn de laatste jaren gedaald.

% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt

Indicatoren

Indicatoren:	Jaar	Lombardijen	Rotterdam
Bevolking			
Aantal inwoners	2021	14.308	651.269
Aantal huishoudens	2021	6.916	326.419
% geen migratieachtergrond	2021	39%	47%
% westerse migratieachtergrond	2021	12%	14%
% niet-westerse migratieachtergrond	2021	49%	39%
% inwoners 0 t/m 15 jaar	2021	18%	16%
% inwoners 15 tot 75 jaar	2021	73%	78%
% inwoners 65 en ouder	2021	17%	16%
% inwoners 75 en ouder	2021	8%	7%
% eenpersoonshuishoudens	2021	47%	48%
Paar zonder kinderen (% huishoudens)	2021	18%	21%
Paar met kinderen (% huishoudens)	2021	19%	19%
Eenoudergezin (% Huishoudens)	2021	15%	11%
Woningen			
Aantal zelfstandige woningen	2021	6.572	304.505
<i>Woningverdeling naar bezit</i>			
% woningen van woningcorporaties	2021	48%	43%
% woningen particuliere huur	2021	23%	24%
% eigenaar-bewoners	2021	29%	33%
<i>Woningindeling naar bouwjaar (5 categorieën, %)</i>			
Tot 1945	2021	2%	31%
1945-1968	2021	76%	21%
1969-1979	2021	6%	9%
1980-1999	2021	9%	27%
Vanaf 2000	2021	6%	13%
% kwetsbare meergezinswoningen	2021	36%	23%
Gemiddelde WOZ-waarde per M2	2020	€2.251	€2.712
% dat zegt tevreden te zijn over de huidige woonsituatie (incl. woning, buurt, mensen, voorzieningen)	2021	59%	67%
Voorzieningen			
% huishoudens dat zegt tevreden te zijn over het aanbod voorzieningen tezamen	2021	44%	48%
% vindt medische 1 ^e lijnszorg voldoende aanwezig	2021	85%	87%
% vindt winkels dagelijkse boodschappen voldoende aanwezig	2021	90%	88%
Aantal arbeidsplaatsen in de wijk	2021	3.747	384.170
% m2 van objecten met niet-woonfunctie	2021	24%	38%
Werk & Inkomen			
Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen	2019	€ 24.600	€29.000
% Lage inkomens (= % tot 110% sociaal minimum)	2019	21%	19%
Niet werkende beroepsbevolking (15-75 jaar)	2019	16%	13%
% huishoudens met bijstandsuitkering ²	2021	16%	11%

² Participatiewet

% huishoudens met inkomensbron uitkering ³	2019	17%	14%
% Bewoners (18+) met schulddienstverlening	2021	1,1%	0,8%
Jeugd & Onderwijs			
% o t/m 3 jaar	2021	5,3%	4,4%
% 4 t/m 11 jaar	2021	9,9%	8,4%
% 12 t/m 17 jaar	2021	6,4%	5,9%
% 18 t/m 22 jaar	2021	5,8%	7,0%
% jongeren met een startkwalificatie (18 t/m 22 jaar)	2020	43,7%	62,6%
% Voortijdige schoolverlaters (12 t/m 22-jarigen)	2019-2020	2,4%	2,5%
Aantal Incidenten jeugdoverlast (per 1.000 inw.)	2019	9	9
% Jeugdigen met Jeugdreclasseringsmaatregel	2019	1,4%	1,3%
% HALT verwijzing (12 t/m 17-jarigen)	2019	2,0%	2,0%
Veiligheid			
Overlastmeldingen leefmilieu (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	56	57
% ervaart overlast door jongeren in de eigen buurt	2021	19%	14%
% ervaart drugsoverlast in de eigen buurt	2021	15%	12%
% ervaart overlast door omwonenden	2021	16%	12%
Aantal inbraken van woningen (per 1.000 adressen)	nov 2020-okt 2021	5,0	3,5
Aantal openlijke geweldplegingen tegen personen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	0,4	0,4
Aantal mishandelingen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	5,3	3,7
Aantal overvallen (per 1.000 inw.)	nov 2020-okt 2021	0,1	0,1
Veiligheidsbeleving (index)	2021	55	108
Welzijn & Participatie			
% bewoners dat zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven	2021	72%	78%
% bewoners die mantelzorg verrichten	2021	14%	15%
% bewoners dat zegt een slechte gezondheid te ervaren	2021	24%	19%
% bewoners dat zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren	2021	9%	8%
% bewoners die wekelijks sporten	2021	47%	55%
% bewoners die burenhulp verlenen	2021	48%	46%
% bewoners die actief zijn als vrijwilliger	2021	20%	21%
% bewoners die actief zijn in een bewonersinitiatief	2021	21%	20%
% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt	2021	37%	52%
% bewoners dat zegt zich verbonden te voelen met buurt	2021	36%	50%
% huishoudens dat geen gebruik maakt van voorzieningen sociaal domein ⁴	2019	67%	74%

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op www.wijkprofiel.rotterdam.nl. Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.

³ WW, Participatiewet, WAO

⁴ Zoals WMO, Jeugdwet, Participatiewet.